

Hvat við Havnini?

Torunn G. Isfeldt

Nú haldi eg, at nokk er nokk. Eg sendi hetta skrivið, tí eg haldi, at kommunan er blivin heilavill við tað, at tey ætla at broyta alt í miðbýnum – so sum trappur her, og trappur der mitt í býnum – og eitt sum eg má spyrja tykkum um: Byggja ein megnar veg mitt í

Rættará (Sigmundargøtu) og út í Gullsvingið – og teir tora at taka gomul hús niður, sum eru nógv verd? Ístaðin fyri at tey tóku og settu gamla hospital onkra aðrastaðni, sum stendur sum eitt skendsil við Müllers Pakkhús. Og so eitt afturat. At tey ætla at gera eina matforræt-

ning mitt í býnum, nei nei – har hava verið nakrar, og tær máttu lata aftur, tí tað var ov lítið av kundum – so tey vóru við at fara á reyvina. Vit sum búgva mitt í býnum enn eru ikki so nógv og eru heldur gomul, so eg má siga, at vit hava ríkiligt við FK og PE og fyri tann slags skyld eisini SMS.

Í mínum kvarteri ella gøtu eru vit flest gomul, og børn okkara eru fyri langt síðani farin at búseta seg í útlondum og koma ikki aftur. Og tað harmar meg, tað sum fer fram nú við at oyðileggja alt umhvørvið. Nei nei tonki tykkum væl um, áðrenn tit begynna við nøkrum.

Eg eri í 70 ára aldri, og eg klári væl at ganga niðanbrekku, so hatta við trappum fer at oyðileggja gamlar gøtur. Hví spyrja tit ikki havnarfólk um tað skal broytast ella ikki. Og vit sum eru fastbúgvandi frá bansbeini hava einki at siga? Og Havnar kommuna

hevur ikki ráð til slíka bygging. Eg má taka til eitt, og tað er, at turistar siga, at Havnin er ógvuliga vøkur sum hon er í tí stóra og heila, og tá ið eg sigi frá, at kommunan ætlar at broyta umhvørvið í býnum, rista teir á hvøðið, tí í útheiminum lata tey tað gamla vera í frið.

Tey sæta sær á Vaglinum

Jógvan Arge
varaborgarstjóri í Havn

'Kommunukassin í Havn má tola mangt og hvat. Nú skal hann gjalda borgarstjóranum 60.000 krónur aftrat í skattafríum borðfæi. Borðfæ verður vanliga roknað at vera til at sýna blíðskap embætisins vegna, men í býráðnum kom í kvøld skilliga til sjóndar, at í hesum førinum er eisini talan um eina reglulera lønarhækkan, tí borgarstjórin skal hava so nógv um at vera.

Eg havi onki ímóti, at borgarstjóralønin verður hækkað, men uppskotinum, sum æt "Endirskoðan av lønarlag" og mælti til at hækka borðfæið úr góðum 28.000 krónum um árið upp

í 85.000 krónur árliga, ivaðist eg stórliga í. Sum eg skilti á figgjarnevndarfundinum seinasta mikudag, fylilá ongin góðkenning frá Figgjarmálaráðnum um, at borðfæið kundi gerast ájavnt við tað hjá løgmanni í staðin fyri hjá landsstýrismonnum sum higartil. Sum eg havi fingið upplýst bæði fyrr og nú, hevur borðfæið hjá borgarstjóranum verið ásett og góðkent av Figgjarmálaráðnum at samsvara við borðfæið hjá landsstýrismonnum. Málið var fyri í figgjarnevndini uttan nakað tilmæli frá umsitingini hjá Tórshavnar býráð. Meirilutin í nevndini samtykti uppskotið, meðan eg ikki tók undir. Í kommunulógini finst ein regla um íhaldsrætt hjá minnilutum. Hon sigur, at ein og hvør býráðslimur kann krevja eitt og hvørt mál, sum hevur verið til nevndarviðgerð, fyri býráðið. Virknaðurin av hesum íhaldsrætti er, at ein nevndarsamtykt kann ikki setast í verk, fyrrenn hon er roynd í sjálvum býráðnum. Hendan

íhaldsrættin brúkti eg, tí eg ivaðist í, um heimild var til at gera hesa stóru broyting í samsýningarviðurskiftinum. **Borðfæið takast av** Vert er at leggja til merkis í sambandi við málið, at landið hevur havt eina nevnd sitandi at endurskoða lønarviðurskiftini hjá landsstýrisfólkum, sum lønarviðurskiftini hjá borgarstjórum verða sammett við. Har verður skotið upp, at lønartalvan hjá tæmastummonnum landsins framvegis skal vera støði undir lønarsamsýningini fyri landsstýrisfólk. Somuleiðis verður skotið upp, at lønarsamsýningarnar verða broyttar soleiðis, at lögmaður fær 130% og landsstýrisfólk 110% av lønini í lønarflokki 40 hjá tæmastummonnum landsins. Skotnar verða upp ymsar broytingar í serskipanum hjá landsstýrisfólkum, eitt nú at skipanin við borðfæi verður tikin av, og at útreiðslur til umboðan verða tiknar við í vanligu rakstrarjáttanina hjá aðalráðunum.

Nevndin hevur eina lýsing av hugtakinum borðfæ. Landsstýrisfólk fáa í dag borðfæ, sum er ein skattafrí veiting, ið verður útgoldin mánaðarlaga saman við lønarsamsýningini. Nevndin sigur, at hugtakið borðfæ merkir "peningur, ið fólk fáa embætis síns vegna at sýna blíðskap fyri." Talan er sostatt um eina veiting, sum landsstýrisfólk fáa at sýna blíðskap fyri embætisins vegna - og ikki persónliga løn. **Gjöld uttan skjalprógv** Trupulleikin við verandi skipan er eftir nevndarinnar tykki, at tað samsvarar ikki við krøvini til almennu fyrisitingina annars, at peningur verður útgoldin uttan krav um, at skjalprógvað verður, hvat upphæddin verður brúkt til. Onki borðfæ verður útgoldið í teimum Norðurlondum, sum nevndin hevur samanborið við. Har er mest vanligt, at umsitingin ber útreiðslurnar til umboðan. Nevndin mælir tí til at taka borðfæið av og lata

umsitingina bera útreiðslurnar av umboðan. Til tess ikki at gera nøkrum óneyðugan órætt skeyt eg á býráðsfundinum í kvøld upp, at býráðið vísti málið um borðfæ til borgarstjóran til umsitingina hjá Tórshavnar býráð at gera greitt, hvørjar heimildir býráðið hevur á økinum, og leggja frágreiðingina fyri býráðið sum skjótast. Hetta fekk bert trýggjar atkvøður frá Tjóðveldi og fall. Í staðin samtykti meirilutin uppskotið, sum kom rekandi inn á borðið hjá figgjarnevndini uttan avsendara. **Bland millum borðfæ og løn** Próvggrundirnar hjá meirilutamonnunum fyri at hækka borðfæið vóru ymsar. Tær snúðu seg um, at umboðanin er so nógv vaksin, og at borgarstjórin hevur tørv á meiri samsýning fyri stóra arbeiðsbyrði. Móti hesum varð ført fram, at borðfæið er einans ætlað at sýna blíðskap við og ikki til at hækka lønina við. Meirilutamenn runnu

runt við ymsum pappírum, sum onkur hevði fingið til vega. Eitt var frá einum fulltrúa í Kommunala Arbeiðsgevarafelagnum, sum hevði tosað við ein fulltrúa á lønardeildini í Figgjarmálaráðnum og í einum telefonnotati frá hesi samrøðu upplýsti, at lønardeildin tekur ikki dagar ímillum, um borgarstjórar fáa borðfæ sum landsstýrismenn ella sum løgmenn! Hví Tórshavnar kommuna biður Kommunala Arbeiðsgevarafelagið í samstarvi við lønardeildina í Figgjarmálaráðnum greiða málið fyri seg, er ikki gott at vita. Ið hvussu er er borgarstjórin í Havn formaður í felagnum og eisini tíðum gestur í Figgjarmálaráðnum í lønarmálum. Tað eydnaðist borgarstjóranum at fáa ta stóru hækkingina í borðfænum samtykta við atkvøðum frá sínum handgingnu í býráðnum. Sig so, at tey ikki duga at sæta sær á Vaglinum!

Skeiv gongd við eykajáttanum

Reimund Langgaard
løgtingsmaður fyri Sambandsflokkinn og løgtingsgrannskoðari

Figgjarlógin kann býtast sundur í 4 ymisk játtanarsløg – rakstrarjáttan, lögujáttan, lógarbundin játtan og stuð-

ulsjáttan. Um játtanin á einari høvuðskontu ikki heldur, skulu landsstýrisfólk – umvegis landsstýrismannin í figgjarmálum - søkja Løgtingið um eykajáttan. Løgtingið tekur síðan støðu til, um tey velja at játta hesum ella ikki. Rundskriv frá Figgjarmálaráðnum heitir á landsstýrisfólk um, at hesar eykajáttanir eiga at verða útreiðsluneutralar, soleiðis at landsstýrisfólk mugu finna sparing á einum øki, um tey ynskja at halda eina eyka útreiðslu á øðrum øki. Tó skal sigast, at er talan um flyting av upphædd millum tvær undirkontur (t.v.s. tvær kontur á sama

øki), so kann fyrisitingin flyta pening, uttan at biðja um loyvi frá Løgtinginum. Landsstýrisfólk hava ikki loyvi til at brúka pening, sum tey ikki hava fingið játtaðan frá Løgtingum, men Løgtingið kann sjálvsagt játta eyka pening, um tað ynskir tað, eisini um eykajáttanin ikki er útreiðsluneutral. Í rundskrivinum heitir Figgjarmálaráðið somuleiðis á landsstýrisfólk um, at eykajáttanir ikki skulu flytast millum játtanarsløg. Hetta hevur við sær, at um eitt ráð eitt ár hevur minni útreiðslur av einari lógarbundnari játtan – eitt nú um dagpeningaskipanin hevur goldið minni út enn játtað,

kanska tí, at færri fólk hava verið sjúk, so merkir tað ikki, at landsstýrismaðurin kann gera aðrar raðfestingar og seta onnur tiltøk í verk á heilt øðrum øki – tí haldi eg, at hetta rundskriv er gott fyri stýringina av útreiðslum landsins. Síðstu árin hevur Figgjarmálaráðið sjálvt brotið rundskrivið, við tað, at tey í fleiri førum eru komin við umbønnum um eykajáttanir, har pengar verða fluttir millum játtanarsløg – m.a. hava vit sæð hægri rakstur við flytingum bæði frá lögujáttanum og lógarbundnum játtanum. Hendan skeiva gongdin hevur eisini við sær, at landsstýrisfólk verða lögð

undir at yvribudgettera í lógarbundnu játtanunum, soleiðis at avlopið kann brúkast til nýggjar útreiðslur. Við hesi grundgeving broytti figgjarnevndin í fjør fleiri av teimum metingum, sum aðalráðini komu við til tær lógarbundnu játtanirnar – samstundis sum figgjarnevndin gjørdi nakrar nýggjar raðfestingar og økti harvið rakstrarúreiðslur landsins. Men nú tað liður út á árið, vísir tað seg, at fleiri av lækkinginum hjá figgjarnevndini vísa seg at verða ov ógvusligar, og av tí at talan er um lógarbundnar játtanir, má Løgtingið samtykkja hesar eykajáttanir. Eg haldi, at loysnin uppá

hendan trupulleikan er, at Løgtingið ger landsstýrisfólkum púra greitt, at vit ikki koma at góðtaka eykajáttanir, har útreiðsluneutraliteturin verður bygdur á flytan millum játtanarsløg. Vísir tað seg, at ein lógarbundin játtan vantar pening, so verður eykajáttan givin til hetta, og vísir tað seg, at peningur leypur av fyri eina lógarbundnað játtan, so kemur hetta avlopið landskassanum til góðar. Haldi, at hetta vil verða við til at halda landsins útreiðslum niðri, og harvið fáa okkum skjótari til tíðina, har vit aftur kunnu byrja at minka um landskassaskuldina.